Iechyd a Diogelwch

Adroddiad Blynyddol

PRIFYSGOL BANGOR UNIVERSITY

2017/2018

Hysbysiad: Mae data 'Damweiniau Anafiad' y Sector Addysg Uwch wedi'i ddiweddaru ar 17 Ebrill 2023 i gywiro anghysondeb.

Mynegai | **Tudalen**

	Y Dangosyddion Perfformiad: Tudalen Gryno	2
1.	Polisïau a Dogfennau Newydd	3
2.	Archwiliadau, Adolygiadau a Dadansoddiad	4
3.	Y Camau Gorfodi a'r Ymweliadau Arolygu Statudol	7
4.	Hyfforddiant ym Maes Iechyd a Diogelwch	7
5.	Damweiniau a Digwyddiadau	9
6.	Absenoldeb Salwch ymysg y Staff	13
7.	Larymau Tân yn Canu	16
8.	Hawliadau Sifil (Sy'n Ymwneud ag Iechyd a Diolgelwch)	17
9.	Ystadegau'r Wefan	17

Mae Adroddiad 2017/18 yn adroddiad cyfunol ynglŷn â sawl agwedd ar iechyd a diogelwch. Rhoddir crynodeb pellach o'r Adroddiad hwn i Gyngor y Brifysgol.

Ar hyn o bryd, mae Dangosyddion Perfformiad Allweddol sy'n ymwneud yn benodol ag Iechyd a Diogelwch wedi'u cyfyngu i dri mesur, sef gwelliant yn y Ganran Gydymffurfiaeth â'r safon genedlaethol sy'n ymwneud â rheoli iechyd a diogelwch, Cyrsiau Cynefino Iechyd a Diogelwch i staff newydd a Defnyddio Cyfrifiaduron yn Ddiogel (DSE). O 2018/19 ymlaen, bydd dangosyddion perfformiad Iechyd a Diogelwch ychwanegol.

Y DANGOSYDDION PERFFORMIAD: TUDALEN GRYNO

CYNEFINO AR GYFER STAFF NEWYDD

DANGOSIAD PERFFORMIAD	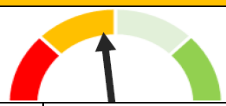	
	STATWS/ GWERTH	23% ISLAW'R TARGED

Gweler yr Adran ar Dudalen 7

CWBLHAU HYFFORDDIANT AC ASESIAD ASESU SGRINIAU ARDDANGOS

DANGOSYDD PERFFORMIAD		
	STATWS/ GWERTH	2% ISLAW'R TARGED

Gweler yr Adran ar Dudalen 8

CYDYMFFURFIO Â SAFONAU ARWEINYDDIAETH A RHEOLAETH UCEA

CYNGOR Y BRIFYSGOL	**Cydymffurfiaeth 94%** (16/17)
PWYLLGOR GWEITHREDU'R BRIFYSGOL	**Cydymffurfiaeth 83%** (25/30)

Gweler yr Adran ar Dudalen 4

DAMWEINIAU AC ANAFIADAU I'R STAFF (FESUL 1000)

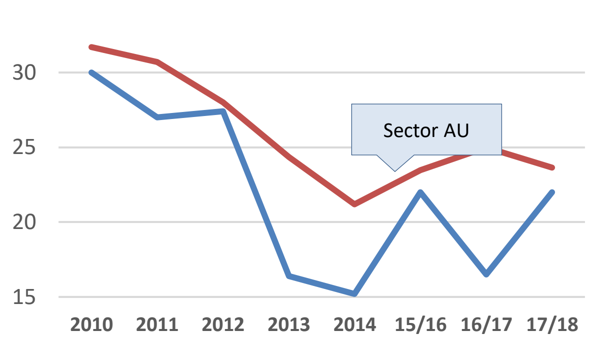

Gweler yr Adran ar Dudalen 9

Cyfraddau Absenoldeb Salwch (Diwrnodau/CALI)

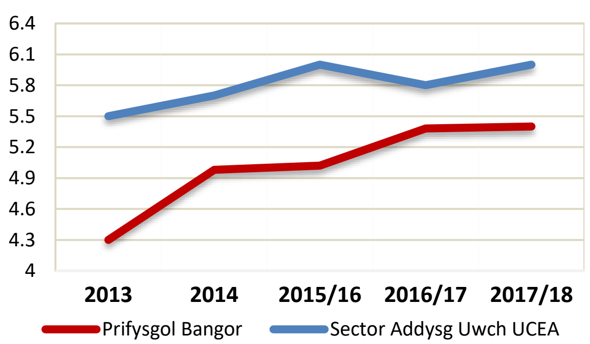

Gweler yr Adran ar Dudalen 13

Achosion Absenoldeb (dros 20 diwrnod gwaith) a Ardystiwyd yn Feddygol (amser i ffwrdd wedi'i addasu ar gyfer CALI)

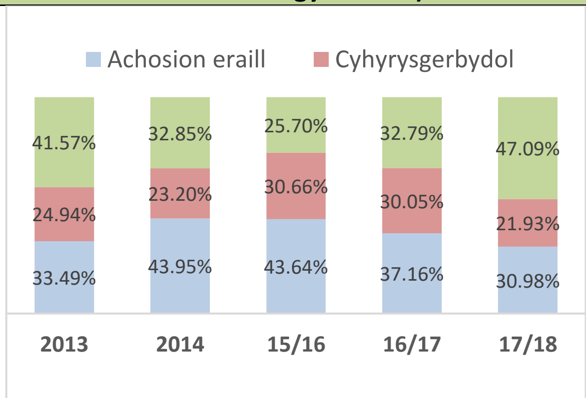

Gweler yr Adran ar Dudalen 15

1. POLISÏAU A DOGFENNAU NEWYDD

Crynodeb o'r dogfennau sefydliadol allweddol newydd a diwygiedig a gyflwynwyd neu a addaswyd yn ystod y flwyddyn.

• Y POLISÏAU NEWYDD

Cymeradwyodd y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch y Polisïau canlynol ar 23ain Mai 2018.

POLISI MEYSYDD ELECTROMAGNETIG (NEWYDD)

Yn unol â Rheoliadau Rheoli Meysydd Electromagnetig yn y Gwaith, mae'r Polisi'n nodi'r gofynion a osodir ar y Brifysgol.

Mae ffocws penodol ar yr effaith ar *"Rai sydd mewn Risg Arbennig"* o effeithiau Meysydd Electromagnetig. Lluniwyd nifer o Daflenni Gwybodaeth a Thempledi Asesu Risg yn gefn i'r Polisi newydd.

DEFNYDDIO YMBELYDREDD OPTEGOL ARTIFFISIAL YN DDIOGEL

Yn unol â Rheoliadau Rheoli Ymbelydredd Optegol Artiffisial yn y Gwaith, mae'r Polisi'n nodi'r gofynion sydd ar y Brifysgol ynghylch defnyddio ffynonellau golau ymbelydredd optegol artiffisial a all fod yn beryglus yn ddiogel. Nid yw'r Safon Bolisi'n cynnwys 'laserau' pwerus. Mae'r rheiny'n cael eu hystyried mewn dogfen ar wahân oherwydd y risgiau a'r rheolyddion neilltuol sy'n gysylltiedig â hwy.

Mae nifer o Daflenni Gwybodaeth yn gefn i'r Polisi.

• Y POLISÏAU A DDIDDYMWYD

Diddymodd y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch y Polisïau canlynol ar 23ain Mai 2018.

PLANT AR DIR Y BRIFYSGOL

Doedd dim angen Safon Bolisi manwl neilltuol oherwydd bod Polisi Iechyd a Diogelwch y Brifysgol yn awr yn cynnwys adran benodol ynglŷn â chyfrifoldeb dros ddiogelu iechyd a diogelwch plant sy'n ymweld â'r Brifysgol, neu sy'n cymryd rhan yng ngweithgareddau'r Brifysgol (Adrannau 14.1, 14.3 a 14.4).

Cymerwyd gwybodaeth berthnasol o'r hen Nodyn Polisi: OHSU P15 ac mae wedi'i hymgorffori yn yr wybodaeth a'r canllawiau ategol sydd ar y we.

• DOGFENNAU IECHYD A DIOGELWCH DIWYGIEDIG Y COLEGAU / Y GWASANAETHAU PROFFESIYNOL

Yn sgil y newidiadau sefydliadol, mae angen adolygu a diweddaru dogfennau a threfniadau iechyd a diogelwch allweddol y mwyafrif o'r Gwasanaethau Proffesiynol a'r holl Golegau. Bu'r newidiadau'n gyfle i ddatblygu Templed Polisi Iechyd a Diogelwch symlach i'r Gwasanaethau Proffesiynol / Colegau sy'n adlewyrchu fformat Polisi Iechyd a Diogelwch cyffredinol y Brifysgol ac sy'n diffinio'r rolau a'r cyfrifoldebau allweddol yn glir. Yn gefn i'r Polisïau Iechyd a Diogelwch yma mae Asesiad Risg Cyffredinol a dogfennau eraill, fel bo angen, i fynd i'r afael â risgiau penodol a sylweddol sy'n gysylltiedig â'r Gwasanaeth Proffesiynol / Coleg neilltuol.

Fel man cychwyn, cyflwynwyd y Polisi Templed Iechyd a Diogelwch i Goleg Gwyddorau'r Amgylchedd a Pheirianneg (CoESE), yn sgil uno Coleg y Gwyddorau Naturiol (CNS) a Choleg y Gwyddorau Ffisegol a Chymhwysol (COPAS) gynt. Yn sgil hynny lluniwyd Polisi Iechyd a Diogelwch CoESE, Asesiad Risg Cyffredinol CoESE a Llawlyfr Iechyd a Diogelwch Staff a Myfyrwyr CoESE.

Bellach caiff Templed y Polisi Iechyd a Diogelwch ei gyflwyno i Golegau a Gwasanaethau Proffesiynol eraill.

• RHEOLIADAU YMBELYDREDD IONEIDDIO (IRR17)

Oherwydd newidiadau i'r Rheoliadau Ymbelydredd Ïoneiddio (ers y 1af o Ionawr 2018) mae angen adolygu holl Reolau Lleol y Labordai Ymbelydredd a'r Polisïau a'r gweithdrefnau cysylltiedig. Mae hyn yn cynnwys gwaith gyda ffynonellau agored a defnyddio offer pelydr-X.

Roedd y newidiadau i'r IRR17 yn cynnwys:

- Mae'n rhaid i'r Brifysgol 'Gofrestru' gyda'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch oherwydd bod ganddi ffynonellau agored, ei bod yn defnyddio pelydrau-X ac y bu ganddi un adeilad yn hanesyddol lle'r oedd y lefelau radon uwchlaw'r Lefel Weithredol sef 300 Bq m^{-3}.

- Lleihad sylweddol yn y dos mwyaf a ganiateir i'r llygad.
- Diddymu terfyn dos penodol menywod beichiog.

Yn ogystal, prynwyd dadansoddwyr XRF (Fflwroleuedd pelydr-X) cludadwy ac o'r herwydd roedd rhai creu Reolau Lleol, Rheolyddion Gweithredu ac asesiadau risg ychwanegol.

- **PARC GWYDDONIAETH MENAI**

Agorodd Parc Gwyddoniaeth Menai Cyf (M-SParc) fis Mawrth 2018. Is-gwmni sy'n eiddo i Brifysgol Bangor yw M-SParc ac mae'n gweithredu hyd braich iddi, ac M-SParc yw'r 'Cyflogwr' a'r 'Person Cyfrifol' o ran rheoli iechyd a diogelwch.

Mae'r Tîm Iechyd a Diogelwch wedi bod yn gweithio'n agos gydag M-SParc trwy gydol y Project, i sicrhau bod trefniadau iechyd a diogelwch addas ar waith ar gyfer eu Tenantiaid amrywiol, sy'n cynnwys swyddfeydd, gweithdai mecanyddol a gwaith mewn labordai gyda chemegau a chyfryngau biolegol.

2. ARCHWILIADAU, ADOLYGIADAU A DADANSODDIAD

Crynodeb o'r dangosyddion perfformiad a'r targedau allweddol ar gyfer agweddau a risgiau sefydliadol a pherfformiad yr adrannau.

- **ARWEINYDDIAETH A RHEOLAETH**

Mae'r Brifysgol wedi mabwysiadu "Arweinyddiaeth a Rheolaeth Iechyd a Diogelwch mewn Sefydliadau Addysg Uwch" yr UCEA[1] ac USHA[2] a bellach dyma sail ein Polisi Iechyd a Diogelwch ni.

Mae'r Grŵp Tasg Iechyd a Diogelwch yn gwneud ymarfer pen bwrdd er mwyn ystyried a chloriannu perfformiad yn unol â phob un o feini prawf perfformiad y ddogfen.

Cydymffurfio â'r Safonau Rheoli Cenedlaethol	
CYNGOR Y BRIFYSGOL	Cydymffurfiaeth 94% (16/17)
PWYLLGOR GWEITHREDU'R BRIFYSGOL	Cydymffurfiaeth 83% (25/30)

[1] Cymdeithas Cyflogwyr y Prifysgolion a'r Colegau

Bydd y dangosydd perfformiad hwn yn cael ei gryfhau dros y ddwy flynedd nesaf i gynnwys y Colegau a'r Gwasanaethau Proffesiynol, ynghyd â chymorth ymgynghorol o ran Iechyd a Diogelwch, a chyflwyno targedau ar gyfer gwelliant.

- **AR LEFEL Y BRIFYSGOL: DANGOSYDDION RHEOLI RISG**

Mae'r perfformiad cyffredinol o ran y dangosyddion risg allweddol yn dangos gwelliant cyson. Mae'r peryglon a'r risgiau canlynol yn berthnasol i'r Brifysgol gyfan ac fe gawsant eu hasesu'n ansoddol a dylid eu hystyried yn arwydd o berfformiad.

PERYGLON / RISG / THEMA	Y Polisi/ Y Dogfennau	Profiad o Risg	Y Prif Nodiadau: Medi 2018
Asbestos	O dan adolygiad ar hyn o bryd		
Rheoli Contractwyr	A	M	Angen adolygu a diwygio
COSHH - Cyfryngau Biolegol (HG2,3 a GM2)	G	L	Mae rheolaeth dda yn amlwg. Mae gweithgarwch yn y maes ar gynnydd
COSHH - Cemegol mewn labordai	G	L/M	Mae angen mwy o hyfforddiant ar COSHH
Diogelwch Trydanol - Gosodwaith	G	L	Profi ac Arolygu bob 5 mlynedd
Diogelwch Trydanol - Offer Symudol	G	M/L	Lefelau cydymffurfiaeth yn gwella
Gwaith Maes (Myfyrwyr a Staff)	G	L/M	Angen adolygu ymchwil cymdeithasol / pobl
Diogelwch Tân (Risg i Fywyd)	G	M/L	Mae angen adolygu rheolyddion a chymhwysedd
Diogelwch Nwy	G	L	Ardystio a Chontract Gwasanaeth Landlordiaid ar waith
Laser ac Uwch Fioled (UV) - ymbelydredd anïoneiddiol	A	L	Angen adolygu'r Polisi a'r trefniadau
Cyhyrysgerbydol (codi a chario)	G	M/L	Angen adolygu'r gweithrediad
Gweithio a theithio dramor (gan gynnwys Lleoliadau Myfyrwyr)	G	L/M	Mae dal angen cysylltu prynu siwrneiau ag yswiriant/ asesiadau risg

[2] Cymdeithas Diogelwch a Iechyd y Prifysgolion

Rheoli Cerddwyr a Thrafnidiaeth	A	M	Mae angen adolygu a gwneud gwelliannau
Ymbelydredd - Radon	G	L	Rheolyddion ac Asesiadau Risg ar waith
Ymbelydredd - Ffynonellau Agored a Seliedig	G	L	System dda ar waith Archwiliad Allanol
Ymbelydredd – Pelydr-X (risg i bobl)	G	L	Systemau da yn amlwg. Archwiliad Allanol
Llithro, Baglu a Chwympo (allanol)	P	M/H	Does dim trefn arolygu ffurfiol. Risg uchel o ddwyn achos **sifil**
Gweithgareddau dan arweiniad Undeb y Myfyrwyr	G	L	Mae lefel dda o reolaeth yn dal i fod yn amlwg. Archwiliwyd 2018
Diogelwch y Cerbydau	G	M	Mae diffygion o hyd o ran cadw cofnodion
Diogelwch y Dŵr (Rheoli Clefyd y Lleng Filwyr)	A	L/M	Mae angen diwygio Polisi a Gweithdrefn y Coleg/Adran. Mae angen diweddaru Polisi'r Brifysgol

ESBONIAD	**G:** Mae gweithdrefnau da	**L:** Perygl isel o risg
	A: Gweithdrefnau gweddol	**M:** Perygl canolig o risg
	P: Gweithdrefnau cyfyngedig / ddim yn eglur nac yn addas	**H:** Perygl uwch o risg

***Nodyn 1**: Mae'r uchod yn ddangosyddion a gymerwyd o'r Asesiad Risg Iechyd a Diogelwch Corfforaethol, sy'n werthusiad ansoddol parhaus o Feysydd Perygl a Risg c.40 Uchaf y Brifysgol.*

***Nodyn 2:** Mae'r risg o "lithro, baglu a syrthio" yn ymwneud yn bennaf â'r ffaith bod y diffyg presennol o arolygiadau yn ffactor yn erbyn gallu'r Brifysgol i amddiffyn hawliad sifil yn llwyddiannus.*

- **TREFNIADAU RHEOLI IECHYD A DIOGELWCH COLEG / ADRAN**

Yn ystod 2017/18 parhaodd Iechyd a Diogelwch â'i rhaglen o archwiliadau rheoli iechyd a diogelwch, gan ddefnyddio safonau a osodwyd gan Ganllawiau Arweinyddiaeth a Rheolaeth Iechyd a Diogelwch mewn Sefydliadau Addysg Uwch yr *USHA/UCEA* i feincnodi trefniadau a meincnodau cyffredinol rheoli iechyd a diogelwch o bolisïau a chanllawiau mewnol y Brifysgol ar gyfer elfennau 'Thematig' yr archwiliad.

- **UNDEB Y MYFYRWYR**

DANGOSIAD PERFFORMIAD	

Roedd trefniadau'r Undeb ar gyfer rheoli iechyd a diogelwch o safon ardderchog, ac fe gafodd sgōr gyffredinol o 96% o'r "Arfer Gorau".

Perfformiad Rheolaeth Iechyd a Diogelwch

	Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
CYNLLUNIO	100%	100%	75%
GWNEUD	100%	100%	100%
GWIRIO	N/A	100%	100%
GWEITHREDU	N/A	100%	N/A

Mae'r Undeb yn gweithio'n agos gydag Iechyd a Diogelwch. Drwy gydol yr adroddiad canmolwyd ymrwymiad ac arweinyddiaeth y staff ar bob lefel yn yr Undeb a'u hymdrechion cyson i wella'r systemau a'r prosesau'n barhaus.

Dim ond un Cam Gweithredu a gafodd ei nodi'n neilltuol, ac fe gafodd nifer o argymhellion eu gwneud hefyd i alluogi'r Undeb i wella rhagor ar ei systemau.

Risgiau Thematig:

Yn yr archwiliad, yn ogystal â'r trefniadau rheoli cyffredinol, ystyriwyd detholiad o risgiau thematig. Ar gyfer Undeb y Myfyrwyr roedd y rhain fel a ganlyn:

Diogelwch Trelars Cerbydau

Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
100%	100%	100%

Diogelwch Personol y Myfyrwyr yn y Cyfleoedd i Fyfyrwyr

Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
100%	100%	100%

Defnyddio Ystolion ac Ystolion Bach

Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
100%	100%	100%

• NEUADDAU PRESWYL

DANGOSIAD PERFFORMIAD	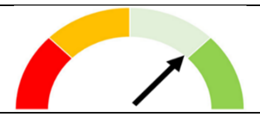

Roedd trefniadau'r Undeb ar gyfer rheoli iechyd a diogelwch o safon dda, ac fe gafodd sgōr gyffredinol o 96% o'r "Arfer Da".

Perfformiad Rheolaeth Iechyd a Diogelwch

	Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
CYNLLUNIO	100%	89%	67%
GWNEUD	100%	100%	100%
GWIRIO	N/A	80%	100%
GWEITHREDU	N/A	100%	N/A

Ymhob Adran, roedd yn amlwg bod trefniadau iechyd a diogelwch cadarn ar waith a'u bod yn cael eu cynnal a bod ymdrechion teg i ddysgu a gwella'r trefniadau, o flwyddyn i flwyddyn.

Roedd canmoliaeth benodol i'r Tîm Gweithrediadau, sy'n gyfrifol am gyflawni nifer o swyddogaethau i sicrhau bod safonau iechyd a diogelwch da'n cael eu cyflawni a'u cynnal a'r Tîm Wardeiniaid am eu cefnogaeth ragorol i'r myfyrwyr yn ystod eu hamser yn y Neuaddau.

Nodwyd nifer fechan o gamau gweithredu, ynghyd ag argymhellion i wella'r rheolyddion cyfredol.

Risgiau Thematig:
Yn ogystal â'r trefniadau rheoli cyffredinol, ystyriodd yr archwiliad ddetholiad o risgiau thematig. Ar gyfer y Neuaddau Preswyl, roedd y rheiny fel a ganlyn:

Diogelwch Personol y Staff

Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
100%	100%	100%

Y Ddarpariaeth ar gyfer Myfyrwyr Anabl

Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
100%	100%	100%

Darparwyr y Neuaddau Preswyl

Sylfaenol	Arfer Da	Arfer Gorau
100%	100%	80%

• DILYNIANT: Archwiliadau'r Adrannau 2016/17

Aeth Iechyd a Diogelwch ati yn sgil archwiliadau 16/17 i gadarnhau bod y camau gweithredu a nodwyd yn ystod y broses archwilio wedi cael sylw / wedi eu hunioni. Mae cofnodion yn cael eu cadw o hynny:

- Y Llyfrgelloedd a'r Archifdy
- Chwaraeon a Hamdden
- Y Ganolfan Addysg Ryngwladol.

• ADOLYGU'R PERYGLON BIOLEGOL

DANGOSIAD PERFFORMIAD	

Cynhaliwyd arolygiad blynyddol o'r cyfleusterau HG2 [3]fis Ionawr 2018. Roedd y canfyddiadau'n gadarnhaol ac roedd yn amlwg fod gan yr holl staff a'r myfyrwyr sy'n gweithio yn y meysydd dan sylw ddealltwriaeth dda o'r risgiau a'r gofynion rheoli cysylltiedig.

• ADOLYGIAD RADON

DANGOSIAD PERFFORMIAD	

Ar ôl cyflwyno Rheoliadau Diwygiedig Ymbelydredd Ioneiddio (IRR 2017) a ddaeth i rym ar 1af Ionawr 2018 bu gostyngiad yn lefel weithredol radon yn y gweithle o 400 Bq m^{-3} (y senario 'gwaethaf') i 300 Bq m^{-3} (y cyfartaledd dros flwyddyn).

Yna, adolygwyd yr holl ganlyniadau radon blaenorol ac fe gymerwyd mesuriadau ychwanegol. Cadarnhawyd bod y lefelau radon o fewn lefel weithredu newydd radon y gweithle.

• AROLYGIADAU A PHROFION STATUDOL

Aed ati i gyflawni newid mawr yn ystod y flwyddyn i hwyluso newid contractwr arbenigol y Brifysgol ar

[3] "Grŵp Peryglon" Biolegol lefel 2

gyfer yr arolygiad statudol a phrofi cyfarpar pwysau a chodi. Ar gyfer gwneud hynny defnyddiwyd gwybodaeth a phrofiad cydweithwyr technegol o'r Colegau, PACS, Iechyd a Diogelwch a Chyllid i gyflwyno system gwbl newydd ar gyfer sicrhau bod offer diogelwch allweddol yn derbyn yr arolygiadau a'r profion statudol angenrheidiol.

Mae oddeutu **1,100 o eitemau o offer** sydd angen 'arolygiad' statudol naill ai bob 6 mis neu 12 mis. Mae'r potensial sydd o ran cynhyrchu ac adrodd ynghylch gwybodaeth am berfformiad sy'n ymwneud â "chanran cydymffurfiaeth" o dan ystyriaeth ar hyn o bryd.

3. Y CAMAU GORFODI A'R YMWELIADAU AROLYGU STATUDOL

Ni chymerwyd dim camau gorfodi yn erbyn y Brifysgol yn 2017/18.

Yr Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE)
Ymwelodd Arolygydd Microbiolegol a Biotechnoleg Arbenigol yr HSE (sy'n gweithredu ar ran Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (DEFRA)) ar 27ain Chwefror 2018 i arolygu'r meysydd lle mae gwaith gydag Organebau a Addaswyd yn Enetig yn digwydd. Bu'r ymweliad yn llwyddiant, ac ni chodwyd unrhyw bryderon o bwys.

Nododd yr Arolygydd oed a chyflwr yr Ystafell Tyfu Planhigion ac fe'i hysbyswyd y câi'r cyfleusterau presennol eu gwagio'n fuan ac y deuai cyfleusterau mwy modern yn eu lle.

Cyfoeth Naturiol Cymru a Gwrthderfysgaeth Cymru
Ymwelodd arolygwr Cyfoeth Naturiol Cymru fis Rhagfyr 2017 i gadarnhau bod y Brifysgol yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth berthnasol sy'n ymwneud â defnyddio, storio, diogelwch a gwaredu deunyddiau ymbelydrol. Cadarnhaodd yr arolygiad fod trefniadau da ar waith ac fe gafodd sgôr o '0' (dim camau pellach).

4. HYFFORDDIANT YM MAES IECHYD A DIOGELWCH

Mae'r Gwasanaeth Iechyd a Diogelwch yn darparu, yn cydlynu neu'n cefnogi nifer o gyrsiau hyfforddi trwy gydol y flwyddyn. Darperir cyrsiau ychwanegol yn lleol hefyd ond **nid yw'r rheiny'n cael eu cofnodi** ar y gronfa ddata hyfforddiant ganolog.

Yn hanesyddol, bu Codi a Chario'n gwrs poblogaidd ond mae'r Adran yn ei chael hi'n anodd ei gynnal yn fewnol. Felly, mi aeth 10 aelod o'r staff ar gwrs Asesydd Codi a Chario "hyfforddi'r hyfforddwyr" ac yn sgil hwnnw buont yn cynnal nifer fawr o sesiynau hyfforddi, sydd wedi lleihau nifer y ceisiadau am sesiynau yn ganolog.

• CYRSIAU HYFFORDDI IECHYD A DIOGELWCH CYFFREDINOL

Yn ystod 2017/18 cafodd y cyrsiau canlynol eu darparu neu eu hwyluso gan y Gwasanaethau Iechyd a Diogelwch.

Blwyddyn	Nifer y cyrsiau / Sesiynau	Y Staff/Myfyrwyr a fu'n cymryd rhan
2017/18	39	166
2016/17	67	299
2015/16	56	309[4]
2014	100	579
2013	85	583
2012	106	719

Roedd yr hyfforddiant a roddwyd i'r staff yn cynnwys:

- Cymorth Cyntaf a Hyfforddiant Diffibriliwr.
- IOSH Cyfarwyddo'n Ddiogel.
- IOSH Rheoli'n Ddiogel
- Sesiynau Cynefino Cyffredinol ar Iechyd a Diogelwch.
- Goruchwyliwr Amddiffyn rhag Ymbelydredd - Pelydr-X a gwaith ffynhonnell agored.

[4] In 2015/16 DSE/Computer User Training was transferred on-line and is no longer offered as a face-to-face training course. e.g. DSE User Training accounted for 137 participants in 2014

- **SESIYNAU CYNEFINO CYFFREDINOL I AELODAU O'R STAFF**

DANGOSIAD PERFFORMIAD	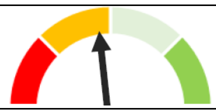

Bellach mae Sesiynau Cynefino Cyffredinol y Staff yn ddangosydd perfformiad allweddol o ran Iechyd a Diogelwch Sefydliadol.

Targed: Erbyn 2018/19, bydd o leiaf 90% o'r holl staff newydd, a gaiff eu cyflogi yn ystod y flwyddyn academaidd honno wedi cael sesiynau cynefino iechyd a diogelwch gan y Brifysgol yn ganolog.

Ar hyn o bryd, gwahoddir mwyafrif yr aelodau newydd o'r staff i ddod i'r Diwrnod Cynefino canolog i'r staff, a drefnir gan yr Adnoddau Dynol, lle cânt wybodaeth iechyd a diogelwch sefydliadol.

Targed am 2017/18 oedd 86%		
DANGOSYDD PERFFORMIAD	**STATWS/ GWERTH**	**NODIADAU**
Y canran o'r staff newydd (gwahoddedig) a aeth i sesiwn gynefino Iechyd a Diogelwch ganolog y Brifysgol[5]	63% 23% islaw'r targed	**I lawr 16% ar lefel perfformiad 16/17** 90% yw targed 2018/19

***Sylwch**: Ni chaiff sesiynau cynefino iechyd a diogelwch mewnol (ar lefel Ysgol/Adran/Grŵp Ymchwil) eu cofnodi'n ganolog ac felly ni chânt eu defnyddio ar hyn o bryd fel Dangosydd Perfformiad Allweddol sefydliadol.*

- **HYFFORDDIANT I DDEFNYDDWYR CYFRIFIADURON**

DANGOSIAD PERFFORMIAD	

Defnyddir hyfforddiant i ddefnyddwyr cyfrifiaduron (DSE) bellach fel Dangosydd Perfformiad Allweddol sefydliadol. O dan y Rheoliadau Offer Sgrin Arddangos mae'r hyfforddiant penodol hwnnw'n rheidrwydd.

Targed: 80% o Ddefnyddwyr Cyfrifiaduron erbyn 2018/19 i fod wedi gwneud hyfforddiant ar-lein yn y 5 mlynedd diwethaf.

Targed am 2017/18 oedd 67%		
DANGOSYDD PERFFORMIAD	**STATWS/ GWERTH**	**NODIADAU**
Canran Defnyddwyr Cyfrifiaduron (sgriniau arddangos) sydd wedi cwblhau'r hyfforddiant ar-lein a'r hunan-asesiad	65% 2% y tu ôl i'r targed	**13% yn uwch nag 16/17** --- 80% yw targed 2018/19

Yn 2017/18 cwblhaodd **412** o aelodau o'r staff yr hyfforddiant ar-lein i Ddefnyddwyr Cyfrifiaduron (sef 65% o Ddefnyddwyr Cyfrifiaduron a amcangyfrifir) Mae'r ffigwr hwn yn gynnydd o 25.5% ar y cyfanswm o 51.8% y llynedd.

Mae'r siart isod yn dangos y % o ddefnyddwyr cyfrifiaduron a gwblhaodd yr hyfforddiant ym mhob Coleg, Ysgol a Gwasanaeth Proffesiynol.

Coleg y Celfyddydau, Dyniaethau a Busnes	49%
Staff CoAHB	54%
Ysgol Fusnes Bangor	70%
Hanes, Athroniaeth a Gwyddorau Cymdeithas	32%
Ysgol Ieithoedd, Llenyddiaethau ac Ieithyddiaeth	40%
Y Gyfraith	38%
Cerddoriaeth a'r Cyfryngau	63%
Cymraeg	33%
Coleg y Gwyddorau Dynol	45%
Staff CoHS	64%
Addysg a Datblygiad Dynol	18%
Gwyddorau Iechyd	28%
Y Gwyddorau Meddygol	89%
Seicoleg	51%
Gwyddorau Chwaraeon, Iechyd ac Ymarfer	83%
Coleg Gwyddorau'r Amgylchedd a Pheirianneg	69%
Staff CoESE	77%
BioGyfansoddion	79%
Ysgol Cyfrifiadureg a Pheirianneg Electronig	53%
Y Gwyddorau Naturiol	72%
Gwyddorau'r Eigion	57%
Gwasanaethau Proffesiynol	
Canolfan Bedwyr	64%
Y Gwasanaethau Masnachol	84%
Y Gwasanaethau Corfforaethol	89%

[5] Nid yw'r ffigur hwn yn cynnwys rhai grwpiau o staff maniwal a chontractau tymor byr

Y Gwasanaethau Cyllid ac Ymchwil	80%
Gwasanaethau Technoleg Gwybodaeth	98%
Gwasanaeth y Llyfrgell a'r Archifdy	91%
Marchnata, Recriwtio a Chyfathrebu	79%
Canolfan Cymraeg i Oedolion Gogledd Cymru	56%
Celfyddydau Pontio	66%
Gwasanaethau Eiddo a Champws	26%
Gwasanaethau Myfyrwyr	91%
Undeb y Myfyrwyr	95%

Bydd Iechyd a Diogelwch yn parhau i weithio gyda'r Colegau a'r Gwasanaethau Proffesiynol i wella'r cyfraddau cydymffurfio. Bydd Hyfforddiant Aseswyr DSE yn cychwyn yn fuan ar gyfer y Gwasanaethau a'r Ysgolion newydd.

• CYMWYSEDDAU

Y flwyddyn 2017/18 fydd y flwyddyn sylfaen ar gyfer asesu a hyrwyddo cymhwysedd iechyd a diogelwch yn ffurfiol (hyfforddiant) ar gyfer rolau uwch reolwyr a diogelwch allweddol. Mae i bob swydd ddisgwyliad sylfaenol o Hyfforddiant Iechyd a Diogelwch sy'n amrywio o hyfforddiant "Lefel Weithrediaeth" ffurfiol i Ddeoniaid a Chyfarwyddwyr, hyfforddiant Tystysgrif ffurfiol ar gyfer Cydlynwyr mewn Colegau a Gwasanaethau risg uchel, a sesiynau gwybodaeth un-i-un ar gyfer Cydlynwyr y Gwasanaethau Proffesiynol risg isel.

Mae'r perfformiad presennol fel a ganlyn:

Cymwyseddau Iechyd a Diogelwch	
DEONIAID A CHYFARWYDDWYR Y GWASANAETHAU PROFFESIYNOL, AELOD GWEITHREDOL	33%
CYDLYNYDD IECHYD A DIOGELWCH	53%

Caiff y DPA hwn ei gryfhau o 2018/19 ymlaen gan ddangos perfformiad ar bedair lefel wahanol, sef:

- Y Pwyllgor Gweithredol
- Cymorth Iechyd a Diogelwch Lleol.
- Y Cyngor Iechyd a Diogelwch Canolog.
- Y Deoniaid a'r Cyfarwyddwyr.

5. DAMWEINIAU A DIGWYDDIADAU

DANGOSIAD PERFFORMIAD	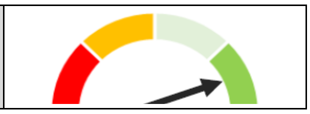

Rhaid i bob Coleg, Ysgol a Gwasanaeth Proffesiynol sefydlu trefniadau lleol i dderbyn a chofnodi Ffurflenni Damweiniau a Digwyddiadau sy'n gysylltiedig â'u gweithgareddau. Fel rhan o'r broses honno, rhaid iddynt anfon copi at Iechyd a Diogelwch a fydd, yn ogystal â'r trefniadau lleol, yn cofnodi'n ganolog ac yn cymryd camau pellach yn ôl yr angen.

• DAMWEINIAU SY'N ACHOSI ANAFIADAU (CYFANSWM)

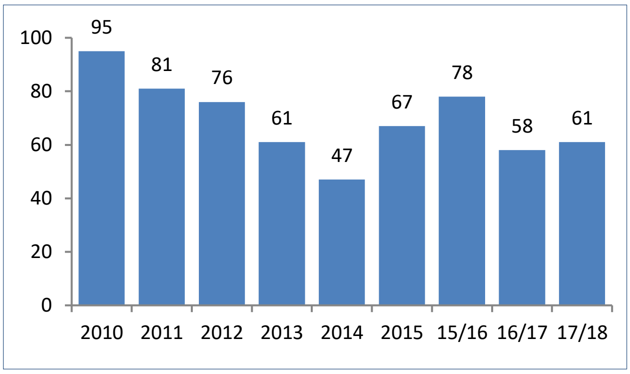

Y nifer o ddamweiniau Staff a Myfyrwyr a adroddwyd yn 2017/18 a oedd yn gysylltiedig ag anaf, o ganlyniad i'w gwaith neu astudiaethau'r Brifysgol oedd **61** (58 yn 2016/17). O blith y cyfanswm hwnnw, roedd **46** *(34) o'r damweiniau'n ymwneud â'r Staff a* ***15*** *(24) yn ymwneud â'r Myfyrwyr.*

Yn ychwanegol at adroddiadau anafiadiau-damweiniau'r staff/myfyrwyr, cafwyd **17** yn rhagor *(28)* o Anafiadau-Damweiniau am anafiadau i ymwelwyr a chontractwyr. Mân anafiadau oedd y rheiny i gyd.

• ANAFIADAU MAWR

Doedd dim "anafiadau mawr" yn ystod y flwyddyn.

• CYFRADD DAMWEINIAU ANAFIADAU (fesul 1000 mewn Risg)

Staff

Roedd cymhareb anafiadau damweiniau'r staff yn 2017/18 yn **22** o ddamweiniau i bob 1,000 o

weithwyr[6], cynnydd ar yr **16.5** damwain i bob 1,000 a adroddwyd yn 2016/17. Y Gyfradd Genedlaethol yn 17/18 oedd **23.64**/ 1000 (*addaswyd ar gyfer CALI*).

Damweiniau a achosodd anafiadau yn y Sector a Phrifysgol Bangor ar gyfartaledd i bob 1000 **o staff**(2010 – 2017/18)

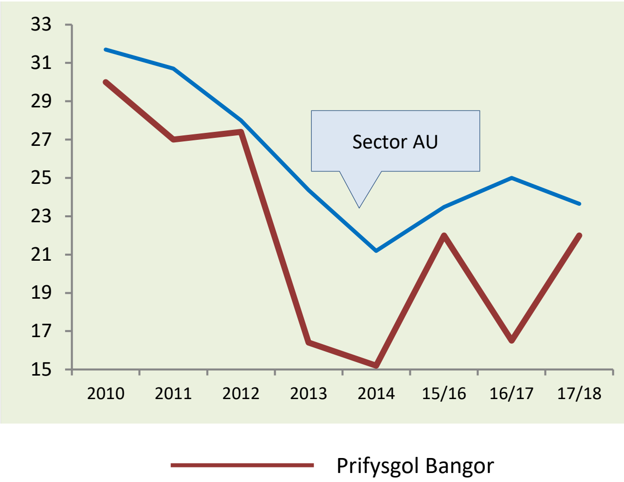

10	11	12	13	14	15	15/16	16/17	17/18
30	27	27.4	16.4	15.2	21.3	22.4	16.5	22

Myfyrwyr

Yn 2017/18, bu **15** *(24 yn 16/17)* o ddamweiniau a achosodd anafiadau i fyfyrwyr o ganlyniad i'w hastudiaethau yn y Brifysgol. Yn dangos cymhareb o **1.5** damwain fesul pob 1,000 o fyfyrwyr[7] sef gostyngiad ar y 2.4 a fu yn 16/17. Y Gyfradd Genedlaethol yn 16/17 oedd 2.7/1000.

Damweiniau a achosodd anafiadau yn y Sector a Phrifysgol Bangor ar gyfartaledd i bob 1000 **O Fyfyrwyr** (2008 – 2017/18)

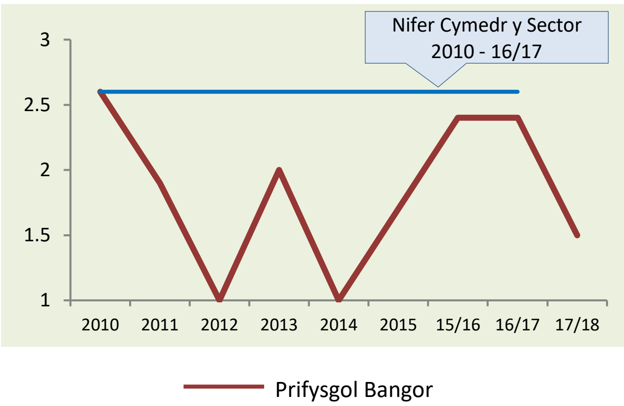

10	11	12	13	14	15	15/16	16/17	17/18
2.6	1.9	1	2	1	1.7	2.4	2.4	1.5

- **DAMWEINIAU ADRODDADWY (RIDDOR)**

Yn ystod 2017/18 bu **3** o Ddamweiniau a Digwyddiadau yr oedd rhaid adrodd amdanynt i'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE). Roedd a wnelo'r **3** â **Myfyrwyr** yn mynd i'r ysbyty o ganlyniad i'w hanafiadau: codwm ar wyneb anwastad y tu allan i adeilad a berodd ysictod i'r ffêr, codwm ar lethr ar daith maes a arweiniodd at dorri arddwrn a thoriad ar fraich a achoswyd gan sbring matras oedd yn y golwg mewn neuadd ac yr oedd angen ei 'gludo' i'w lle.

Nifer Digwyddiadau RIDDOR i Staff y Sector AU oedd **1.22/1000** yn 2016/17 (sef y ffigurau diwethaf sydd ar gael). Cyfradd Prifysgol Bangor yn 2017/18 oedd **0/1000**; roedd yn 0.5/1000 yn 16/17.

Roedd nifer y digwyddiadau RIDDOR a oedd yn ymwneud â myfyrwyr yn y Brifysgol yn **0.3 /1000** yn 2017/18.

Yn hanesyddol mae cyfraddau RIDDOR y Brifysgol yn amrywio'n fawr fel y gwelwch chi isod:

Blwyddyn	Staff	Myfyrwyr	Ymwelwyr	Cyfanswm
2017/18	0	3	0	**3**
2016/17	1	1	0	**2**
2015/16	4	1	0	**5**
2014	7	1	0	**8**
2013	3	1	1	**5**
2012	0	2	0	**2**
2011	3	0	0	**3**
2010	3	3	1	**7**
2009	10	0	2	**12**
2008	5	1	1	**7**
2007	3	2	0	**5**
2006	3	6	0	**9**

Doedd **dim** Afiechydon Galwedigaethol na Digwyddiadau Peryglus Adroddadwy yn 2017/18.

- **ACHOSION Y DAMWEINIAU (pob damwain)**

Roedd y rhan fwyaf o'r **61** damweiniau a arweiniodd at anafiadau'n ymwneud naill ai â chodi a chario (26 = 43%), rhywun yn cael ei daro gan rywbeth a oedd yn symud/yn syrthio (10 = 16%) neu lithro, baglu neu syrthio (17 = 28%).

[6] Ar y sail bod o 2,084 o aelodau o'r staff yn ystod y flwyddyn (cyfrif pennau)

[7] Wedi ei seilio ar 9,767 o fyfyrwyr yn ystod y flwyddyn

Roedd a wnelo'r 8 digwyddiad arall ag *arfer gwaith anniogel (1), cyswllt â rhywbeth a oedd yn symud (4), cyswllt â thrydan statig (1) ac eraill (2)*.

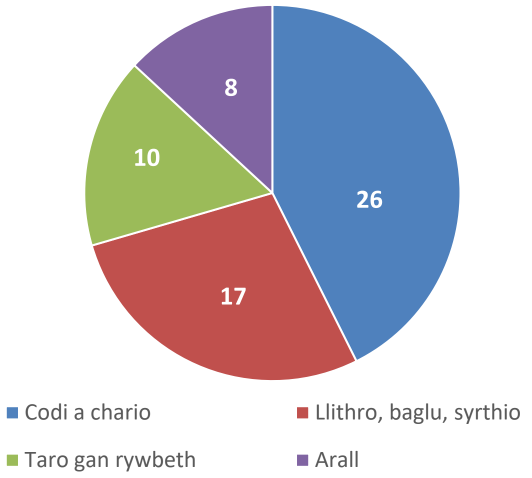

- **DAMWEINIAU A ACHOSODD I STAFF GOLLI AMSER O'R GWAITH**

Dim ond **1** achos oedd o'r staff yn colli amser oherwydd digwyddiad yn 2017/18. Mater meddygol hanesyddol oedd yn gyfrifol am y digwyddiad colli amser ac ystyriwyd nad oedd yn adroddadwy o dan RIDDOR.

Cyfradd achosion colli amser y Brifysgol yw **0.5** o ddiwrnodau i bob 1000 o weithwyr, gostyngiad o **2.42**/ 1000 yn 16/17.

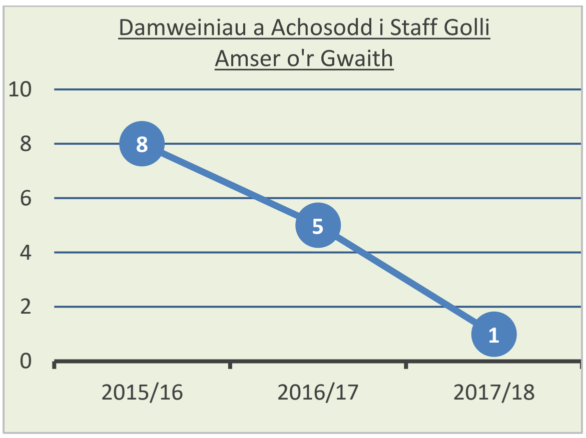

- **DAMWEINIAU A DIGWYDDIADAU ERAILL, BU BRON I DDAMWAIN DDIGWYDD**

Derbyniwyd **134** o Adroddiadau Digwyddiadau (154 yn 16/17) pellach (staff, myfyrwyr, ymwelwyr a chontractwyr), **nad oeddent** yn cynnwys anaf, yn 2017/18. Mae'r rhain yn cynnwys **11** Adroddiad am salwch a oedd angen cymorth cyntaf neu alw am ambiwlans.

Mae'r Adroddiadau yn cael eu grwpio fel:

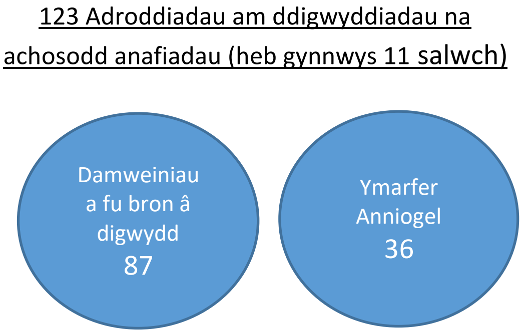

Bu gostyngiad o **14.7%** yn y Damweiniau a fu bron â digwydd o'i gymharu â ffigurau 2016/17 (*15 adroddiad*). Cynyddodd nifer yr adroddiadau o Arfer Anniogel 9% (*3 achos*).

Yn ogystal, derbyniwyd **132** o ddigwyddiadau yn gysylltiedig â chwaraeon (gweithgareddau nad ydynt yn rhai academaidd), yn bennaf ar gyfer anafiadau sy'n anochel yn digwydd wrth chwarae rhai chwaraeon.

Cafwyd **13** o adroddiadau hefyd ynglŷn â myfyrwyr a oedd yn cynnwys digwyddiadau'r 'bywyd beunyddiol' nad ydynt yn cael eu hystyried yn weithgareddau sy'n gysylltiedig â'r Brifysgol.

- **DIGWYDDIADAU DRAMOR A THEITHIO DRAMOR**

Yn ystod 2017/18 bu **1,797** siwrneiau gan staff/myfyrwyr ar deithiau tramor a gofnodwyd ar y gronfa ddata yswiriant ganolog. Dyna gynnydd o 19% ar y 1,513 a gofnodwyd yn 16/17 a chynnydd o 26% ar y 1,424 a adroddwyd yn 2015/16.

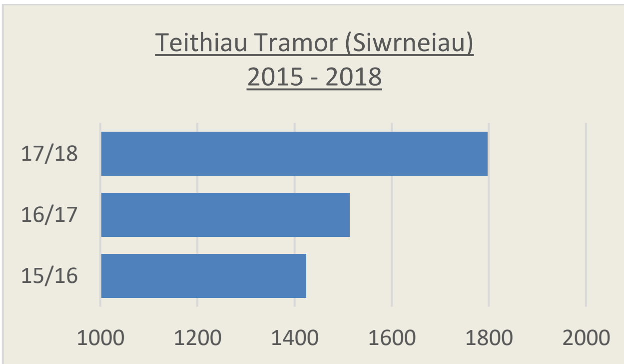

Gwnaed 25 o 'hawliadau' am deithiau tramor yn ystod y flwyddyn:

- Roedd 3 yn ymwneud â theithwyr yn canslo eu taith cyn ymadael, a'r person yn cyflwyno tystiolaeth gan y meddyg teulu o'r salwch a wnaeth eu hatal rhag teithio.
- Cafwyd 10 hawliad am faterion meddygol wrth deithio.
- Cafwyd 1 hawliad am anaf o ganlyniad i ddigwyddiad treisgar a ddigwyddodd dramor.
- Cafodd 11 arall eu 'hawlio'n ôl' (h.y. ar ôl i'r teithwyr ddychwelyd) am y treuliau a achoswyd dramor.

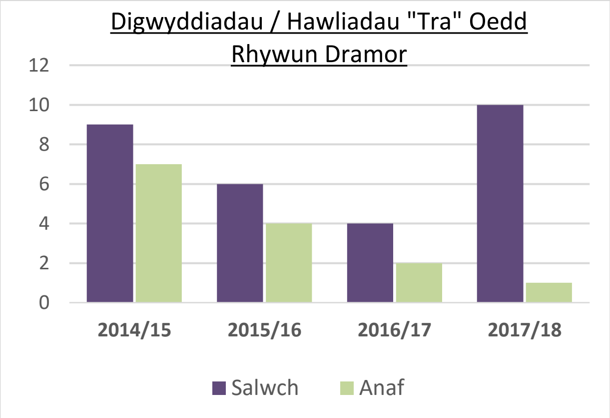

Dangosodd adolygiad sampl o bryniannau teithio tramor yn ôl yr yswiriant teithio bod y rhan fwyaf o'r staff wedi trefnu yswiriant teithio. Fodd bynnag, roedd yn anodd, mewn rhai achosion, i ganfod pa deithiau a archebwyd.

Canfu'r adolygiad sampl fod bron pob aelod o'r staff a'r myfyrwyr wedi llanw'r holl 'feysydd' sy'n nodi eu bod wedi asesu'r cyngor Iechyd Teithio, wedi cael y pigiadau priodol a lle bo'n briodol roedd y teithiau i ranbarthau cyfyngedig hysbys wedi'u hasesu a'u cymeradwyo.

Dylid nodi nad oes modd cysylltu prynu teithiau tramor sy'n ymwneud â'r Brifysgol a chadarnhau yswiriant teithio busnes y Brifysgol o hyd.

- **DAMWEINIAU A DIGWYDDIADAU SY'N YMWNEUD Â CHERBYDAU**

Yn 2017/18, roedd 10 hawliad a oedd yn ymwneud â damweiniau cerbydau modur; roedd 9 o'r rheiny ar gyfer cerbydau a huriwyd ac a gafodd eu difrodi tra roeddent ar log i aelodau o'r staff ar fusnes y Brifysgol.

Cyfradd Digwyddiadau Cerbydau[8]					
2015/ 2016		**2016/17**		**2017/18**	
Cyf. Dydd	Cyf. Milltir	Cyf. Dydd	Cyf. Milltir	Cyf. Dydd	Cyf. Milltir
2,871	207,029	1,686	175,701	1,810	255,090
Dig. / Dydd	Dig. / Milltir	Dig. / Dydd	Dig. / Milltir	Dig. / Dydd	Dig. / Milltir
1.04/ 1000 dydd	1.4/ 100k milltir	3.6/ 1000 dydd	3.4/ 100k milltir	4.4/ 1000 dydd	3.18/ 100k milltir
CYFANSWM ANAFIADAU		CYFANSWM ANAFIADAU		CYFANSWM ANAFIADAU	
2 (Un Digwyddiad)		0		0	

Mae Undeb y Myfyrwyr (UM) yn endid cyfreithiol ar wahân. Mae ganddo yswirwyr gwahanol ac felly mae'n cadw data UM ar wahân. Mae UM yn 'berchen' ar 7 o gerbydau: 4 bws mini, 2 MPV ac un fan. Ni adroddwyd am unrhyw anafiadau mewn damweiniau ffyrdd ac ni wnaed unrhyw hawliadau yswiriant. Cyfanswm y pellter a deithiodd y cerbydau yn 2017/18 oedd **47,923** o filltiroedd, cynnydd o 20% ar 2016/17 *(39,856)*.

- **MONITRO SAFLEOEDD CONTRACTWYR**

DANGOSIAD PERFFORMIAD	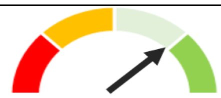

Yn 2017/18 dyblodd nifer yr Arolygiadau Iechyd a Diogelwch mewnol ar safleoedd adeiladu hyd **258**. Dyma gynnydd sylweddol ar arolygiadau 16/17 *(129)* a 15/16 *(146)*. Dangosodd canfyddiadau'r arolygiadau hynny welliant amlwg yn y safonau gweithredu a arsylwyd ar y safle.

O'r 258 o arolygiadau mewnol a gynhaliwyd, roedd 65.5% o arferion gwaith y Contractwyr, roedd 15.5%

[8] Defnyddio cyfanswm digwyddiadau fesul diwrnod llogi a milltiroedd ar gyfer un darparwr cerbyd (llogi), yn unig. 8 digwyddiad yswiriant

o staff Cynnal a Chadw'r Brifysgol, roedd 15% o Staff y Tiroedd, a'r gweddill ar gyfer gweithrediadau Diogelwch a Neuaddau'r campws. Roedd y 3% a ystyriwyd yn 'dor-amodau difrifol' oll yn gysylltiedig â Chontractwyr.

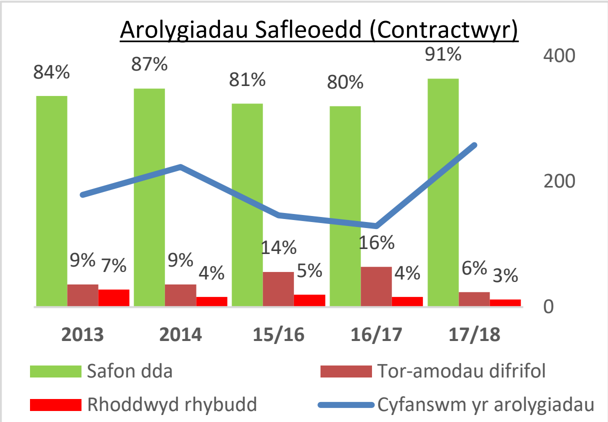

6. ABSENOLDEB SALWCH YMYSG Y STAFF

DANGOSIAD PERFFORMIAD	

Yn 2017/18, collwyd 8,542 o ddiwrnodau gwaith o ganlyniad i absenoldeb salwch a adroddwyd. Mae hyn yn gyfystyr â chyfradd absenoldeb salwch ymysg y staff o oddeutu **5.4** diwrnod am bob gweithiwr cyfwerth amser-llawn[9] (5.38 diwrnod yn 2016/17).

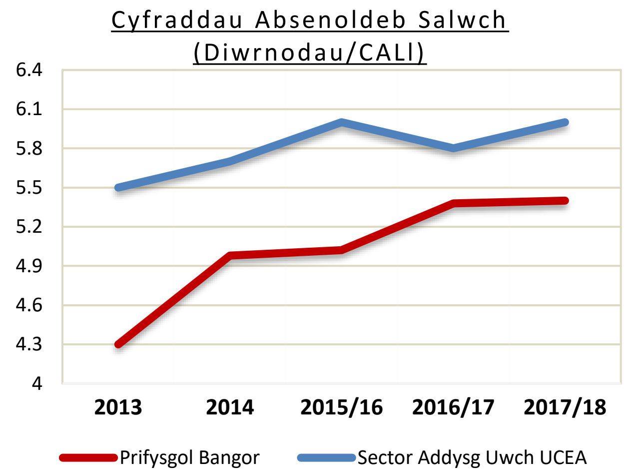

Y cyfartaledd yn y sector Addysg Uwch yn genedlaethol yn 2017/18 oedd **6.0 o ddiwrnodau**[10]. Cyfradd gyfartalog genedlaethol absenoldeb oherwydd salwch yn y Deyrnas Unedig yn 2017, yn ôl y Swyddfa Ystadegau Gwladol, oedd **4.1** o ddiwrnodau, yr isaf ar gofnod. Cofnododd cymharydd lleol, Cyngor Gwynedd, **8.72** o ddiwrnodau yn 2017/18 (Ebrill-Mawrth).

Mae Cyfradd Absenoldeb Salwch Prifysgol Bangor yn 2017/18 sef **5.4** diwrnod yn cyfateb i golli **2.48%** o amser gwaith[11] oherwydd absenoldeb salwch. Y gyfradd yn 2016/17 oedd **2.47%**.

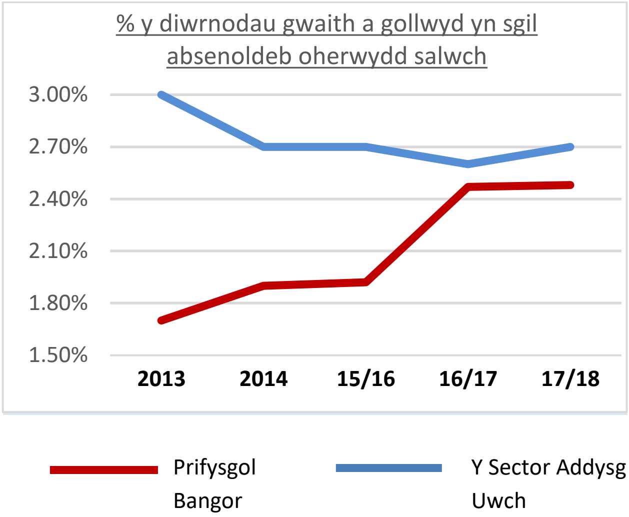

Yn 2017/18 cadarnhawyd 81% (6,953 o ddiwrnodau gwaith, addaswyd ar gyfer CALl) o holl absenoldebau salwch gan dystysgrif meddyg, ac roedd y gweddill sef 19% (1,589 o ddiwrnodau, addaswyd ar gyfer CALl) yn rhai hunan-ardystio.

Roedd absenoldebau tymor hir, mwy nag 20 diwrnod, yn gyfrifol am **63%** (5,383 o ddiwrnodau o absenoldeb, addaswyd ar gyfer CALl) o'r holl ddiwrnodau o absenoldeb a adroddwyd yn 2017/18, ac yn dangos gostyngiad o 4.5% ar 2016/17.

Canran yr absenoldeb oherwydd salwch sy'n hirdymor					
	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18
Bangor	56%*	63%*	61.9%	65.6%	63%
Sector	49.6%	49.6%	52.4%	53.3%	52.2%

* *hyd at 2015/16 defnyddiodd Prifysgol Bangor flynyddoedd calendr ac felly ar gyfer 2013/14 = 2013 a 2014/15 = 2014.*

Cyfanswm y staff a adroddodd am absenoldeb oherwydd salwch yn 2017/18 oedd **615** (*niferoedd*),

[9] Seiliedig ar 1580.54 CALl ar gyfartaledd yn 2017/18
[10] Y cyfartaledd mewn adroddiad ar Absenoldeb Salwch mewn Addysg Uwch 2017/18 gan UCEA; yn seiliedig ar 102 o sefydliadau AU

[11] Yn seiliedig ar flwyddyn waith o 260.715 diwrnod gwaith ar gyfartaledd

mae hyn yn cyfateb i oddeutu **29.97%** o'r staff; yn 2016/17 y gyfradd oedd **30.8%.**

- **TUEDDIADAU MEWN ABSENOLDEB SALWCH**

Mae'r tabl canlynol yn rhannu cyfanswm y diwrnodau gwaith a gollwyd oherwydd absenoldeb salwch yn absenoldebau tymor byr, tymor canolig a thymor hir. Diffinnir tymor byr (TB) fel absenoldeb 1-7 diwrnod, tymor canolig (TC) 8-20 diwrnod a thymor hir (TH) mwy nag 20 diwrnod o absenoldeb.

CATEGORI	15/16	16/17	17/18
Staff CALl (y cyfartaledd am flwyddyn)	1790	1692	1580
Cyfanswm y Diwrnodau Gwaith a Gollwyd	8984	9106	8542
Cyfanswm y diwrnodau TH a gollwyd	5561	5974	5383
Cyfanswm y diwrnodau TC a gollwyd	1556	1240	1546
Cyfanswm y diwrnodau TB a gollwyd	1867	1892	1613
Achosion TH	110	102	101
Nifer y staff TH	98	98	98
Achosion TC	186	135	165
Nifer y staff TC	157	132	142
Achosion TB	1045	1027	886
Cyfanswm y staff TB	553	776	484
% **y diwrnodau** TH a gollwyd	61.90%	65.60%	63.01%
% y diwrnodau TC a gollwyd	17.32%	13.62%	18.11%
% y diwrnodau TB a gollwyd	20.78%	20.78%	18.88%
Diwrnodau TH fesul CALl	3.11	3.53	3.40
Diwrnodau TC fesul CALl	0.87	0.73	0.98
Diwrnodau TB fesul CALl	1.04	1.12	1.02

Mae'r tablau canlynol yn dangos diwrnodau cyfartalog oherwydd salwch fesul CALl yn ôl cymarydd absenoldeb i gyfraddau'r sector AU dros y 4 blynedd ddiwethaf yn ôl grwpiau staff a grwpiau oedran.

Grŵp Staff / Blwyddyn	Yr holl staff	Academaidd	Proffesiynol a Thechnegol	Clercyddol	Gwaith Llaw[12]
Addysg Uwch 2017/18	6.0	Amh.	Amh.	Amh.	Amh.
2017/18 PB	5.4	2.7	4.9	9.5	9.5
2016/17 AU	5.8	2.8	6.2	8.8	15.5
2016/17 PB	5.4	2.2	5.3	8.4	10.9
2015/16 AU	6.0	2.9	6.4	8.3	16.5
2015/16 PB	5.0	2.0	6.8	7.9	6.6
2014/15 AU	5.7	2.7	6.1	8.4	17.5
2014/15 PB	5.1	2.2	5.4	8.0	10.4
2013/14 AU	5.5	2.6	6.3	7.9	11.1
2013/14 PB	4.6	2.8	3.5	7.7	8.2

Grŵp Oedran / Blwyddyn	<25	25-34	35-44	45-54	55-65	65+
2017/18 AU	4.8	4.1	5.0	6.7	9.2	10.0
2017/18 PB	0.8	4.1	4.2	5.7	7.8	16.1
2016/17 AU	4.4	3.9	4.8	6.8	9.3	9.7
2016/17 PB	2.0	2.3	4.5	5.8	9.5	8.8
2015/16 AU	4.6	3.7	4.8	6.8	9.1	10.3
2015/16 PB	0.7	3.1	3.7	6.6	7.6	7.9
2014/15 AU	4.3	3.5	4.7	6.3	8.9	10.3
2014/15 PB	1.2	4.1	3.6	5.3	8.8	8.0

- **CYFNODAU O ABSENOLDEB TYMOR HIR**

Oherwydd bod cyfnodau o absenoldeb yn gallu dechrau unrhyw adeg yn y flwyddyn academaidd, mae'r tabl canlynol yn dangos cyfanswm cyfnodau absenoldeb yr holl achosion o salwch tymor hir a ddaeth i ben yn 2017/18, o'i gymharu â 2016/17 a 2015/16.

Mi welwch fod dros 50% o'r holl achosion tymor hir yn dod i ben o fewn cyfnod o 2 fis.

[12] Mae Grŵp Staff Gwaith Llaw'n ymwneud â Dosbarthiadau Swyddi nid Graddau, er enghraifft mae rhai Rheolwyr Cyfleusterau Gradd 6 a 7 wedi'u cynnwys yn y grŵp hwn

Absenoldebau hirach nag 20 diwrnod a ddaeth i ben yn 2017/18 (cymharydd 2016/17 a 2015/16)			
Cyfnod yr absenoldeb mewn misoedd	Cyfnod yr absenoldeb mewn misoedd	Cyfnod yr absenoldeb mewn misoedd	Number of Instances 2017/18
≤2	47	47	43
≤3	19	16	18
≤4	12	7	7
≤5	6	7	7
≤6	3	6	3
≤7	0	1	5
≤8	0	2	0
≤9	2	1	0
≤10	0	1	0
≤11	1	1	1
≤12	0	0	0

- **ACHOSION ABSENOLDEB SALWCH**

Gan ddefnyddio data gyda thystysgrif feddygol yn unig: unwaith eto gwelwn mai salwch seicolegol ac achosion cyhyrysgerbydol (gan gynnwys poenau cefn, cymalau a thorri esgyrn) sy'n gyfrifol am y ganran fwyaf o absenoldebau.

Dyma ddosbarthiad **y diwrnodau a gollwyd** ar gyfer y prif gategorïau achosion:

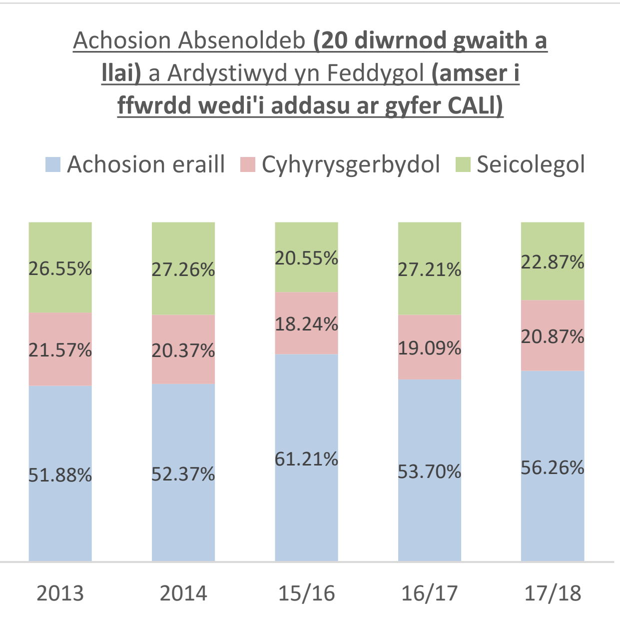

Nid oes Cymariaethau Cenedlaethol ar gyfer y grwpiau uchod o achosion gan eu bod yn cyfeirio at absenoldebau a ardystiwyd gan feddyg yn unig, ac nid ydynt yn cynnwys achosion am absenoldeb hunan-ddatgan (hunan-ardystiedig).

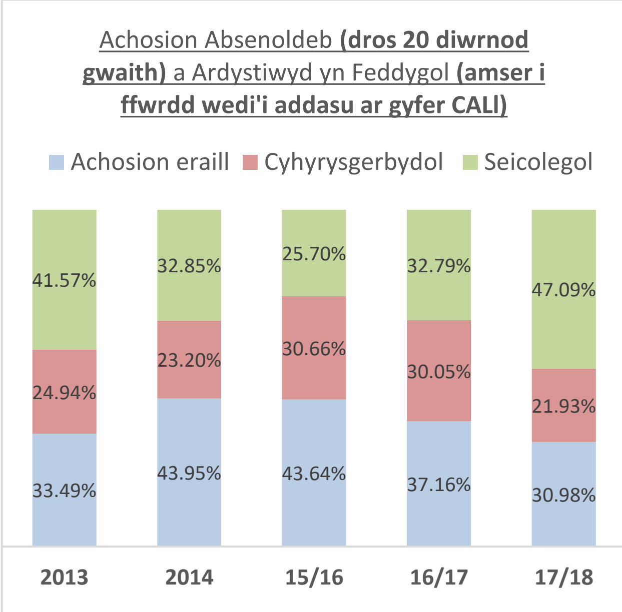

Mae achosion absenoldebau hir dymor (niferoedd / digwyddiadau) fel a ganlyn:

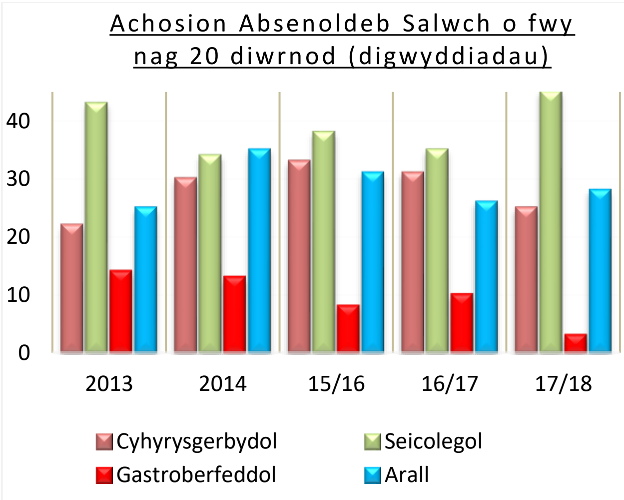

- **Y COLEGAU A'R GWASANAETHAU PROFFESIYNOL**

Mae'r tabl canlynol yn nodi Swm Diwrnodau Cyfartalog fesul CALl pob Coleg a Gwasanaeth Proffesiynol[13], o'i gymharu â chyfartaledd y Brifysgol.

[13] Cymerwyd ffigurau CALl ddechrau mis Medi ar ôl y newidiadau i'r Gwasanaethau Proffesiynol/Colegau

Y BRIFYSGOL/ COLEGAU / GWASANAETHAU PROFFESIYNOL	Y GYFRADD	Y GYFRADD heblaw Tymor Hir
Y Brifysgol	**5.4**	**2.00**
Y Celfyddydau, Dyniaethau a Busnes	**4.23**	**0.49**
Gwyddorau'r Amgylchedd a Pheirianneg	**1.59**	**0.87**
Y Gwyddorau Dynol	**3.88**	**0.94**
Y Gwasanaethau Masnachol	**3.36**	**1.79**
Y Gwasanaethau Corfforaethol	**9.48**	**3.2**
Gwasanaethau Cyllid ac Ymchwil	**8.88**	**4.21**
Marchnata, Recriwtio a Chyfathrebu	**5.55**	**3.5**
Gwasanaethau Myfyrwyr	**7.50**	**4.21**
Canolfan Bedwyr	**4.62**	**4.21**
Gwasanaethau Technoleg Gwybodaeth	**5.85**	**2.53**
Gwasanaeth y Llyfrgell a'r Archifdy	**9.68**	**5.25**
Canolfan Cymraeg i Oedolion Gogledd Cymru	**3.75**	**2.91**
Celfyddydau Pontio	**4.20**	**2.53**
Gwasanaethau Eiddo a Champws	**13.45**	**3.69**
Undeb y Myfyrwyr	**17.64**	**3.42**

Sylwer: *Gofalwch wrth ddehongli prif gyfradd y Diwrnodau/CALl adrannau llai o faint oherwydd gall absenoldebau hirdymor ychydig iawn o staff effeithio ar yr ystadegau. Er mwyn ein helpu ni ddeall, mae ail golofn wedi'i hychwanegu sy'n hepgor yr absenoldebau hirdymor.*

• CADW GOLWG AR IECHYD

Cafodd oddeutu 120 aelod o'r staff arolygon iechyd i gadarnhau nad oedd eu gwaith yn niweidio eu hiechyd yn 2017/18.

Caiff nifer o weithwyr llaw eu harolygu os ydynt yn defnyddio offer sy'n dirgrynu ac sy'n agored i lefelau sŵn uchel iawn yn rheolaidd, ac i rai gwyddonwyr ymchwil, cemegwyr a staff technegol, gweithwyr sydd ar shifftiau, gyrwyr sydd ar gontractau ac arbenigwyr trin anifeiliaid.

Doedd dim canlyniadau a oedd yn niweidiol i iechyd yn 2017/18.

7. LARYMAU TÂN YN CANU

DANGOSIAD PERFFORMIAD

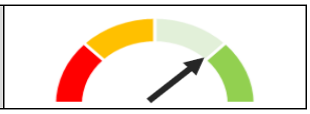

Mae gan y Brifysgol dros gant o adeiladau ar nifer o safleoedd, a'r mwyafrif wedi'u diogelu gan systemau canfod tân awtomatig a larymau tân. Mae oddeutu 8,000 o synwyryddion mwg/gwres a llawer o gannoedd o bwyntiau galwadau llaw.

Yn ystod 2017/18 cafwyd **99** o achosion o larymau tân yn seinio yn adeiladau'r Brifysgol, gostyngiad o **18%** ar y 121 yn 2016/17.

Cyfanswm Larymau Tân yn Canu ym Mhrifysgol Bangor

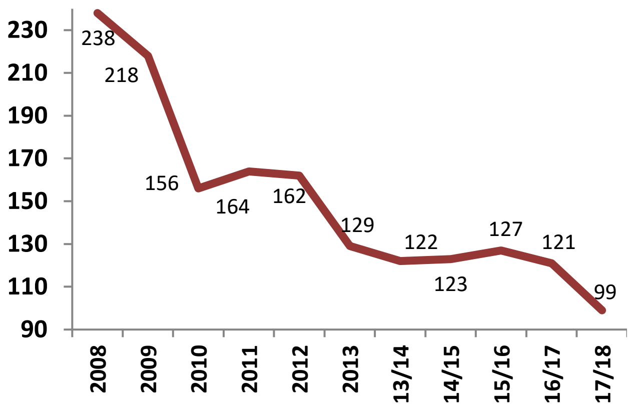

Daeth Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru allan **21** o weithiau Mae hyn yn ostyngiad sylweddol ar y 34 yn 16/17. Aeth **19** o'r rhain *(29 yn 16/17)* i'r Neuaddau Preswyl rhwng 8yn a 8yb.

Gellir rhannu’r cyfanswm hwn (99) i ddynodi'r nifer o weithiau y canodd y larymau yn yr adeiladau Preswyl a'r adeiladau Academaidd/Gweinyddol sy'n ffurfio'r rhan fwyaf o ystad y Brifysgol.

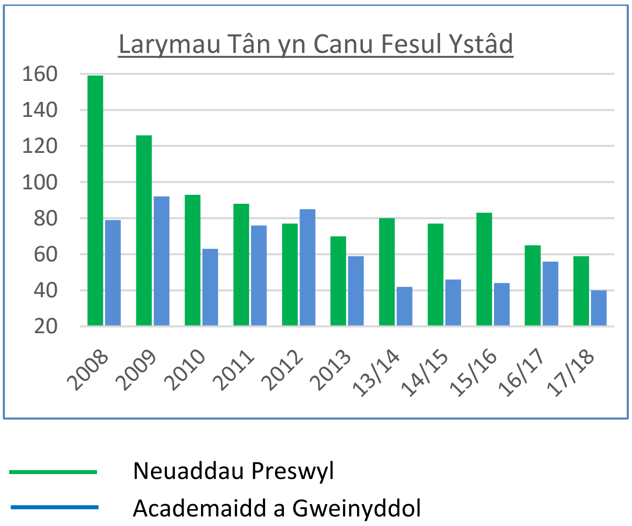

Bu gostyngiad yn y nifer o weithiau y seiniwyd y larwm tân mewn adeiladau Academaidd a Gweinyddol i **40** yn 2017/18 o 56 (16/17). Bu gostyngiad bach yn y nifer o weithiau y seiniwyd y larwm tân yn y neuaddau preswyl i 59 (15/16) o 65 (16/17).

Cyfradd achosion o ganu Larymau Tân/1000 o Ganfodyddion

Ystâd	17/18	Tuedd
Neuaddau Preswyl[14]	12.5/1000	I lawr
Academaidd a Gweinyddol[15]	12.3/1000	I lawr

Larymau tân yn canu fesul 1000 o Ystafelloedd Gwely [16]

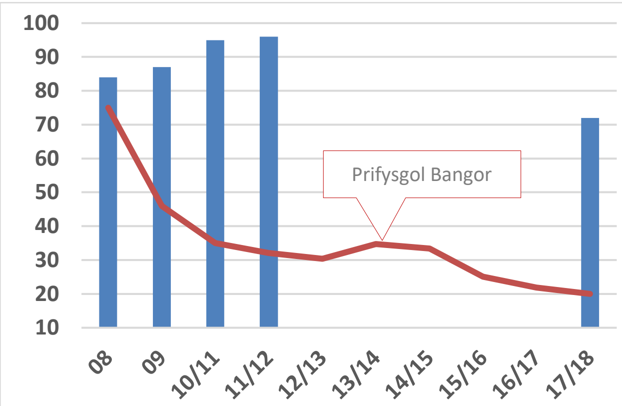

	08	09	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18
PU	75	46	35	32	30	35	33	25	22	20
Sector	84	87	95	96	Dim data ar gael					72

- **TANAU**

Bu **un** tân (fel y diffinnir hynny) yn 2017/18. Roedd digwyddiad y tu ôl i siop y Neuaddau Preswyl lle rhoddwyd sbwriel ar dân. Daeth y Gwasanaeth Tân a'r Heddlu gan amau llosgi bwriadol.

Bu hefyd nifer o ddigwyddiadau a allai fod wedi achosi tân. Ystyr y gallasai fod tân yw bod mwg, heb fflamau, a allai neu na allai achosi difrod'. Roedd y rhan fwyaf o'r rheiny'n ymwneud â choginio yn y Neuaddau Preswyl.

8. HAWLIADAU SIFIL (SY'N YMWNEUD AG IECHYD A DIOGELWCH)

Yn 2017/18 roedd **un** Hawliad Atebolrwydd Cyhoeddus am anaf honedig a ddigwyddodd ar diroedd y Brifysgol.

Ni wnaed dim hawliadau atebolrwydd cyflogwyr.

9. YSTADEGAU'R WEFAN

Yn 2017/18 roedd **21,069** o dudalennau unigol ar yr wefan Iechyd a Diogelwch, ac edrychwyd ar **30,315** o dudalennau i gyd. O'r rheiny, y pum tudalen mwyaf poblogaidd yr ymwelwyd â nhw oedd:

- Tudalen Gartref Iechyd a Diogelwch.
- Lles.
- Cyswllt A-Y.
- Ffurflenni Hunan-asesu Offer Sgriniau Arddangos.
- Asesiad Risg.

Diwedd.

[14] Yn seiliedig ar 4736 o ddarganfodyddion mewn Neuaddau
[15] Yn seiliedig ar 3264 o ddarganfodyddion mewn Adeiladau Academaidd
[16] Wedi'i seilio ar 2960 o ystafelloedd gwely/astudio. Nid oedd unrhyw ddata Sector ar gael rhwng 2012 - 2016